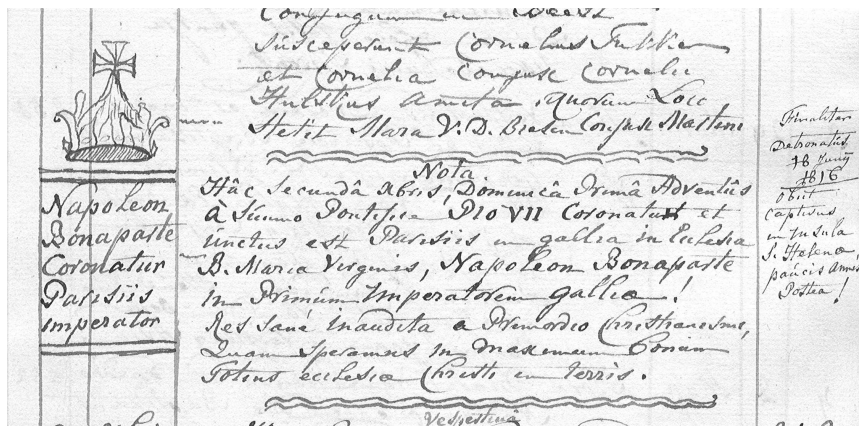

AQUA VITAE

INHOUDSOPGAVE

Colofon.....	2
Van de voorzitter	3
Lezingenprogramma najaar 2002 afdeling Betuwe	4
Opsporing verzocht	5
Oud Rechterlijke Archief van Beusichem en Zoelmond	5
Van der Linden uit Rijswijk, wat was de oorspronkelijke naam?	6
<i>drs. G. van Ton</i>	
Genealogie en internet	12
<i>J. Kuijntjes</i>	
Willem van den Toorn (1740 – 1783) te Oosterhout (Gld.), overleden aan de rode loop.....	13
<i>W. van de Westeringh</i>	
Zeeuwse Genealogische Kontakt dag.....	15
Kwartierstaat Harteman.....	15
<i>G.D. Opperman</i>	
Provenue van de Varikse predikant P. Doesburgh in 1756.....	18
<i>R.H.C. van Maanen</i>	
Willem Karel Busch.....	19
<i>R. ten Ham</i>	
Van Pommeren. Een aanzet tot een genealogie van een Over-Betuws geslacht ...	22
<i>W. van de Westeringh</i>	
Vermeldingen van lijkschouwingen in de rekeningen van het gemene land van Buren over de periode 1658-1767	27
<i>R.H.C. van Maanen</i>	

*Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is niet toegestaan
De inhoud van de artikelen is voor verantwoording van de auteur.*

NGV AFDELING BETUWE

Colofon

Zie afdelingswebsite: <http://betuwe.ngv.nl>

Losse tijdschriften: € 1,20 per stuk.

Van de voorzitter

Het zal u waarschijnlijk niet ontgaan zijn, dat er twee nieuwe bestuursleden gekozen zijn. Martin IJzerman was statutair aftredend en niet herkiesbaar, Ron van Maanen is afgetreden in verband met persoonlijke omstandigheden. Wij danken beide bestuursleden voor hun actieve inzet. Gelukkig zijn beide ex-bestuursleden bereid om in de toekomst zo nodig hand-en spandiensten te verrichten.

Als nieuwe secretaris werd gekozen Magda van Beek-Montens woonachtig te Echteld. Zij heeft een aantal indrukwekkende functies vervuld, ook op redactioneel gebied. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat zij zich beschikbaar heeft gesteld. Als nieuwe voorzitter werd gekozen Gijsbert van Aalst, woonachtig te Geldermalsen. Hij was werkzaam op een architectenbureau en heeft enige bestuurlijke ervaring. We hebben een enthousiast bestuur, dat met elan aan het werk gaat.

Nu het bestuur weer compleet is, gaan we ons beraden over de toekomst. Er leven verschillende ideeën bij het bestuur, maar het is ook belangrijk hoe onze leden er over denken.

Het afgelopen jaar zijn de bijeenkomsten goed bezocht en werden er interessante lezingen gehouden. Het aanbod om leden te ondersteunen bij hun zoektocht naar het verleden geldt nog steeds.

Wij hebben onze vergaderingen steeds in de Stijlkamer te Tiel gehouden. Door de directeur van het Streekmuseum werd ons medegedeeld, dat men de prijzen drastisch wil verhogen en dat we geen gebruik meer kunnen maken van de Stijlkamer. Op initiatief van de Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en omstreken is er met enkele andere gebruikers overleg met de directeur van het museum, om bovenstaande zaken terug te draaien.

Als we niet meer in de Stijlkamer mogen vergaderen, dan kunnen we net zo goed overwegen om een andere vergaderplaats te zoeken. We zullen uiteraard onze leden hierover te zijner tijd raadplegen.

We willen ook graag weten, of er en hoeveel leden met openbaar vervoer komen. U kunt dit de secretaris laten weten via post, telefoon of e-mail.

Wij hopen u allen bij de lezingen van het komende seizoen te ontmoeten.

Gijsbert van Aalst

Lezingenprogramma najaar 2002 afdeling Betuwe

De lezingen vinden plaats op de tweede dinsdag van de maand in het streekmuseum bij de Waterpoort te Tiel, adres Plein nr. 46-48. Aanvang van de lezingen is zoals gebruikelijk om 20.00 uur.

10 september *Vernoemingen in de genealogie*

Dhr. P. van Enckevort spreekt over vernoemingen binnen de genealogie. Wanneer of waarom werden kinderen vernoemd naar grootouders of overige familieleden en wat was de betekenis van doopgetuigen, enz.. Naast geldende gebruiken voor Nederland en de afwijkende regels in Zuid-Limburg, vertelt hij over de specifieke vernoemingen die in Noord-Limburg al generaties lang zijn toegepast. Hij wilt graag ingaan op vernoemingen in onze regio en heeft daarvoor voorbeelden uit de zaal nodig.

8 oktober *Op zoek naar huis, straat of buurt*

De spreker op deze avond, de heer Kees van der Wiel, is opgegroeid in een oud grachtenpand in Delft, van oorsprong de zestiende-eeuwse brouwerij 'Het Laersje'. Dat huis inspireerde hem tot een zoektocht naar de vroegere bewoners. Aan de hand van archiefvondsten komt hij tot een raamvertelling die hem niet alleen voert naar het bier, maar ook naar een schipper van de VOC in China en in een cachot in de Kaapprovincie, naar een dominee in Ruurlo en naar een ruzie tussen prille feministen bij de opening van een bazaar door Koningin Sophie.

Als uitvloeisel van deze hobby schreef hij een gidsje met aanwijzingen voor een systematische aanpak van historisch huizenonderzoek onder de titel '*Op zoek naar huis, straat of buurt*' (ISBN 90-6550-629-2). Ook verzorgde hij cursussen op dit gebied. Verder schreef hij het boekje '*Leidse wevershuisjes*', dat handelt over de lotgevallen van zeventiende-eeuwse arbeiderswoningen in de oude industriestad Leiden en haar bewoners.

12 november *Zouaven, vrijwilligers in het pauselijk leger*

Voor aanvang van de lezing is er een korte ledenvergadering i.v.m. goedkeuring van wijziging van de statuten van de NGV, zie Gens Nostra van september.

De ontwikkeling van een nationaal bewustzijn in Italië in de eerste helft van de negentiende eeuw en de behoefte aan staatkundige eenheid, vormde een directe bedreiging voor de Kerkelijke Staat, waarvan de paus het hoofd was. De koning van Sardinië bezette in 1860 een deel van het gebied rond Rome. Ook de vrijheidsstrijder

Garibaldi richtte zijn pijlen op de Kerkelijke Staat. Vanuit geheel Europa vertrok in de daarop volgende jaren een groot aantal jonge mannen vol idealisme naar Italië om vóór de paus en tégen Garibaldi te vechten. Nederland leverde zeker zo'n drieduizend enthousiastelingen. De strijd eindigde in 1870, de Italiaanse staat met Rome als hoofdstad was een feit, de paus trok zich terug in het Vaticaan en de zouaven verlieten het toneel.

Nog altijd bestaat een vereniging van nazaten van deze strijders en één hunner, de schrijver Hans Ellenbroek heeft zich bijzonder in het onderwerp verdiept, hetgeen uitmondde in de verschijning van zijn boek: '*Rome tot de dood*'. Deze avond maakt hij ons deelgenoot van zijn bevindingen.

Opsporing verzocht

Op dinsdag 11 september 2001 heeft iemand het kwartierstatenboek XVI van Prometheus geleend. Dit is geleend zonder dit te registreren. Graag dit boek zo spoedig mogelijk terug brengen bij de afdelingsbibliotheek of op de eerstvolgende bijeenkomst.

Oud Rechterlijke Archief van Beusichem en Zoelmond

In verband met mijn genealogisch onderzoek naar de familie Van der Lee / Verlehe uit de omgeving van Beusichem en Zoelmond, ben ik beland bij het Oud Rechterlijke Archief van Beusichem. Het is nogal wat werk om al die documenten door te lezen, en ik vroeg me dus of of er misschien mensen in uw afdeling zijn, die dit meer gedaan hebben, en daar bijv. een naamindex op gemaakt hebben, of het misschien op een andere manier meer toegankelijk gemaakt hebben

Ik hoop dat u me verder kunt helpen.

Afz: P. van der Lee

Serenadestraat 27

7323 LJ Apeldoorn

tel. 055 - 366 16 23 – e-mail p.vander.lee@hccnet.nl

Van der Linden uit Rijswijk, wat was de oorspronkelijke naam?

drs. G. van Ton

Toen wij in 1987 op Het Klooster in Zoelmond/Asch gingen wonen, herinnerde ik mij een artikel (*Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 1972*, deel 26 p 96) over “Een genealogisch merkwaardige nalatenschap” (door mr. A.P. van Schilfgaarde). Het merkwaardige betrof het grote aantal van 72 deelgenoten. Het ging om de nalatenschap van de op 13-7-1806 overleden Dirk van der Linden, gesproten uit een oude familie van schepenen van Beusichem en Zoelmond, en eigenaar van het huis Het Klooster te Asch vlak bij de grens van Zoelmond. Daar de grootmoeder van mijn vrouw een Van der Linden uit het nabij gelegen Rijswijk was, drong de gedachte zich op dat wij mogelijk een oud “familiegoed” gekocht hadden. Reden dus om de familie Van der Linden uit Rijswijk aan een nader onderzoek te onderwerpen. Al gauw was duidelijk dat het hier ging om een heel andere familie, welke pas in de 19^e eeuw in Rijswijk in beeld kwam. In 1839 vestigde zich de uit Utrecht afkomstige Jan Jacob van der Linden als kleermaker in Rijswijk. Hij trouwt in 1849 met Antje van Loenen, en uit dit huwelijk spruit uiteindelijk een vrij omvangrijk nageslacht van Rijswijkse Van der Lindens. Tegen de achtergrond van de gedachte dat mogelijk ooit een Van der Linden vanuit het Betuwse naar Utrecht was gegaan, werd het onderzoek naar de afstamming van Jan Jacob voortgezet. Zijn vader Jacobus van der Linden (kleermaker) en grootvader Johannes van der Linden (noodwaker) had ik snel gevonden, maar de geboorte en het overlijden van de laatste bleken aanvankelijk onvindbaar. Daar Johannes bij het huwelijk van Jacobus in 1811 nog leefde, moest er een overlijdensakte van hem bestaan. In de periode tot 1835 waren er wel zes akten van overlijden van personen met de naam Johannes van der Linden, maar de gezochte zat er niet bij. Zo kwam het onderzoek ca. 13 jaar stil te liggen. Door toeval raadpleegde ik recent de Utrechtse volkstellingsgegevens van 1824. Daar de naam Johannes van der Linden niet uniek was, zocht ik de naam van zijn vrouw Jannigje van den Ende. En ja hoor, zij bleek samen te wonen met haar man Johannes van der Lingen! Toen was het niet moeilijk meer. Ik vond de overlijdensakte (1825) op naam van Van der Lingen, en zo ook de doop (1744). Er heeft dus een naamsverwisseling van Van der Lingen in Van der Linden plaatsgevonden. De kinderen van Johannes zijn allen bij de doop geregistreerd als Van der Linden. Deze naam werd bij invoering van de burgerlijke stand gefixeerd. Vader Johannes bleef officieel Van der Lingen. Kennelijk werd de familie in het maatschappelijk verkeer “Van der Linden” genoemd. Mogelijk omdat dit iets makkelijker werd uitgesproken; wellicht ook omdat de combinatie Van der Linden/Van den Ende reeds bestond: Peter van der Linden (won. Annastraat) tr. Utrecht 2-8-1692 Maria van den Ende (won. Botterstraat); Johannis van der Linden (won. Mariaplaats) tr. Utrecht 3-9-1700 Paulina van den Enden (won. Lange Lauwersstraat). Het kan ook gewoon slordigheid zijn geweest. Toen ik een oud-tante van mijn vrouw (Johanna van der Linden, geboren Rijswijk 5-2-1913), van de naamsverwisseling vertelde, deelde zij mee dat haar tante Antje van der Linden (geboren Rijswijk 21-10-1892), haar wel eens

had verteld, dat de familie eigenlijk Van der Lingen heette. De Utrechtse kleermaker die zich in 1839 in Rijswijk vestigde, wist dus hoe voor wat betreft zijn familienaam de vork in de steel zat. Maar mogelijk niet helemaal! Het verdere onderzoek naar Van der Lingen was niet moeilijk en al snel was ik bij Gerrit Jansz van der Lingen, die (blijkens een transport van een plecht d.d. 31-7-1646 te Utrecht) gehuwd bleek te zijn met Hester Cuijper. Het huwelijk van deze twee was aanvankelijk niet te vinden, en de gedachte was dat Gerrit wellicht uit de Betuwe (dus toch?) afkomstig was. Al het onderzoek in die richting leidde tot niets. Opnieuw bracht de vrouw uitkomst. Het was in feite heel eenvoudig. In plaats van te zoeken naar het huwelijk op naam van Gerrit, zocht ik op naam van Hester Cuijper. En ja hoor, op 18-5-1646 trouwt in Utrecht Hester Claes Cuijper met Gerrit Jansz van der Lenge, afkomstig uit Groningen. Ook bij de doop van dochter Petronel in 1661 wordt de naam Van der Lenge nog gebruikt. Het lijkt erop dat dit de oorspronkelijke familienaam is, en dat er in Utrecht Van der Lingen van gemaakt is. Dus nu moet ik naar Groningen, en ik ben uiteraard benieuwd hoe de familienaam daar luidt. Wordt vervolgd (als het verdere onderzoek resultaten oplevert). Onderstaand de genealogie Van der Lingen/Van der Linden.

- I **Gerrit Jansz van der Lingen** (bij zijn huwelijk Gerrit Jansz van der Lenge, afkomstig van Groningen), overl. 1-8-1702, kistenmaker/schrijnwerker, tr. (1) 18-5-1646 **Hester Claes Cuijpers**, afkomstig van Utrecht, dr. van Nicolaes Cuijpers, overl. Utrecht 9-2-1657 (Hestertgen van der Lingen-Cuijpers, won. in de Loeff Ballenmakerstraet, begr. in de Geertekerck, laat na haar man en echte onmundige kinderen).
Uit dit huwelijk:
1. **Johannes (Jan)**, volgt II.
  2. **N.N.**, overl. Utrecht 13-8-1649, kijnt van Gerrit Jansz van der Lingen.
  3. **N.N.**, overl. Utrecht 12-9-1653, kijnt van Gerrit Jansz van der Lingen, won. in de Zaelstraet.
  4. **N.N.**, overl. Utrecht 26-6-1654, kijnt van Gerrit Jansz van der Lingen, won. in de Zaelstraet.
  5. **N.N.**, overl. Utrecht 25-2-1656, kindt van Gerrit Jansz van der Lingen, won. in de Ballemakerstraat.
- Tr. (2) Utrecht 10-11-1657 (Catharijne-kerk, geref.) **Margriet (Margrita) Morgens**, afkomstig uit Utrecht, overl. voor 1702.
Uit dit huwelijk:
1. **Petronella**, ged. Utrecht (Domkerk) 28-7-1658, (ouders: Gerrit Jansz van der Lingen en Margareta Morgens, won. in de Loef Ballenmakerstraat); w.s. overl. (N.N.) 29-11-1658.
  2. **Houwelis**, ged. Utrecht (Domkerk) 13-1-1660, (ouders: Gerrit van der Lingen en Margrita Morgens), mogelijk overlijden: Utrecht 23-1-1661 kindt van Gerrit Jansz van der Lingen, won. Loeff Ballenmakerstraet.

3. **Petronel**, ged. Utrecht (Jacobikerk) 7-3-1661, (ouders: Gerrit van der Lenge en Margrieta Gerrits, won. Ballemakerstraat), tr. (1) Utrecht 30-6-1685 **Jan Ingenkamp**, tr. (2) Culemborg ca 1722 **Bernardus Limbeek**. Petronel overl. Utrecht 25-2-1728 (laatst wed. van Bernardus Limbeek, won. Loeff Ballemakerstraat).

II **Johannes (Jan) Gerritsz van der Lingen**, overl. tussen 1719 en 1736 (mogelijk Utrecht 9-3-1736: Johannes van der Lingen, in de Potterstraat, geen vrouw genoemd, maar een mondig zoon), tr. Utrecht voor 1682 **Adriana (Ariaentje) Jansz**, ged. Utrecht 26-1-1640, overl. Utrecht 12-11-1719, won. aen 't Oude kerckhoff.

Uit dit huwelijk:

1. **Gerrit**, ged. Utrecht (Jacobi-kerck) 10-9-1682, ouders. won. in 't Meijenpoortje, volgt IIIa.
2. **Hester**, ged. Utrecht (Jacobi-kerck) 26-10-1684, ouders won. in 't Meijenpoortje.
3. **Jan**, ged. Utrecht (Domkerk) 31-3-1686, ouders won. in Meijenpoortje, volgt IIIb.
4. **Hester**, ged. Utrecht (Jacobi-kerck) 11-8-1689, ouders won. op het Vreeborgh, overl. voor 1720.
5. **Ariaentje (van Lingen)**, ged. Utrecht (Jacobi-kerck) 17-1-1692, ouders won. Vreedenborgh.

IIIa. **Gerrit van der Lingen**, ged. Utrecht (Jacobi-kerck) 10-9-1682, tr. Utrecht 11-5-1706 (Antoniegesthuiskerk) **Annijge Jacobs Uytermarkt**, dr. van **N.N.** en **Gerrygje Jacobs**. Bij huwelijk woonde Gerrit bij het stadhuis te Utrecht.

Uit dit huwelijk:

1. **Johannes**, ged. Utrecht 25-8-1707.

IIIb. **Johannes (Jan) van der Lingen**, ged. Utrecht (Domkerk) 31-3-1686, overl. voor 1747, tr. Utrecht 15-7-1710 (kerk: Ant. Gasthuis, gereformeerd) **Johanna (Anna) Kuijpers**, overl./begr. Utrecht 19-2-1763. Johannes is geboren in 't Meijenpoortje, hij woonde op 't Zand, de Abraham d'Oliesteeg. Johanna woonde in de ABC-straat. In het "Manuaal Liberale Gifte 1747" wordt Anna Kuipers vermeld als "weduwe van der Lingen, 2 kinderen, rentenierster", Gortsteeg, Zwarte Knechten no. 366".

Uit dit huwelijk:

1. **Adriana**, ged. Utrecht (in de Dom) 12-7-1711 (vader: Johannes van der Lingen, moeder: Annichje Bartels; ouders won. In de groot Elisteeg); tr. Evert van Gorkum, geb. ca 1716.
2. **Martinus**, ged. Utrecht (Catharinakerk) 1-8-1713, ouders won. op het Zand, moeder: Annichje Kuijpers.

3. **Gerrit**, ged. Utrecht (Domkerk) 29-9-1715, ouders won. Brandolijsteegje, moeder: Annichje Cuijpers, volgt IVa.
4. **Jannegje**, ged. Utrecht (Catharijnekerk) 29-3-1718, ouders won. in de Abram d'Oliesteeg, beiden zijn lidmaat.
5. **Bernardus**, ged. Utrecht (Catrijnekerk) 3-3-1720, ouders won. in de Abraham Olisteeg, volgt IVb.
6. **Hermannus**, ged. Utrecht (Buurkerk) 11-7-1722, vader: Johannis van der Lingh, ouders won. in de Brandolie Steegh.
7. **Johanna**, ged. Utrecht (Jakobikerk) 1-6-1724, ouders won. in 't Brandoliesreegh.
8. **Pieter Johannes**, ged. Utrecht (Catrijnekerk) 27-1-1728, ouders won. Abram d'Oliesteeg, volgt IVc.

IVa. **Gerrit van der Lingen**, ged. Utrecht (Domkerk) 29-9-1715, overl. Utrecht 20-1-1750, overl. in het Catrijne Gasthuis op de Nieuwegracht.; laat na "sijn vrouw en onmondige kinderen in 't Koningsteegje", plaats van begraven Catharijnekerk, wijze van begraven "gratis", tr. Utrecht (Catharijnekerk) 26-9-1741 **Lena Boon**; Gerrit woont bij de Geertekerkerk en Lena woont Lange Nieuwstraat t/o Anetomie-kamer. Gerrit is ten tijde van doop Johannes soldaat onder Gen.Major **De Bedarides**.

Uit dit huwelijk:

1. **Sara**, ged. Utrecht (Catrijnekerk) 8-5-1742, won. in de Bransteeg.
2. **Johannes**, ged. Utrecht (Domkerk) 12-8-1744, vader: Gerrit van der Lingen, soldaat onder 't Reg. van den Hr. Generaal-Major **De Bedarides** (absent), won. in 't Coningsteegje; getuige **Catrina Boon**, volgt V.
3. **Gerrit**, ged. Utrecht (Geertekerkerk) 15-10-1747, won. in de Coningssteeg, getuige **Ariaentje van der Lingen**, in de Bregittesteeg.
4. **Chatarina**, ged. Utrecht (Geertekerkerk) 21-6-1750, moeder: Helena Boon, weduwe van Gerrit van der Lingen, won. Coningssteegje; bijzonderheden: Gerrit van der Lingen is voor 21 weken overleden; **getuige Adriana van der Lingen**, huisvrouw **Van Corcom**, Nieuwe gracht bij het Teelingsteegje. (betreft waarschijnlijk Chatarina: overl. Utrecht 17-12-1750 't kind van de weduwe van Gerrit van der Lingen, plaats van begraven Nicolaïkerkhof, wijze van begraven: Aalmoezeniers.

IVb. **Bernardus van der Lingen**, ged. Utrecht (Catharijnekerk) 3-3-1720, tr. Utrecht/Rotterdam 15/17-3-1744 **Johanna Bontebal**.

Uit dit huwelijk:

1. **Jacobus**, ged. Rotterdam 28-5-1742.
2. **Johanna**, ged. Rotterdam 3-12-1744.

IVc. **Pieter Johannes van der Lingen**, ged. Utrecht (Catharijnekerk) 27-1-1728, tr. Utrecht (Jacobikerk) 5-6-1766 **Hendrika Johanna Breyman**, overl. Utrecht 6-

7-1792. Pieter is weduwnaar van **W. de Graaf**. Hendrika won. Keukenstraat. Pieter tr. (2) Utrecht (Catharijnekkerk) 5-1-1763 **Cornelia Woudenberg**, wed. van **Hendrik de Meyer**.

Uit dit huwelijk:

1. **Johanna**, ged. Utrecht 9-8-1767, overl./begr. Utrecht 11-2-1768 (Geertekerk).
2. **N.N.**
3. **Aaltje**, ged. Amsterdam 4-5-1800.

V. **Johannes van der Lingen/van der Linden**, ged. Utrecht (Domkerk) 2-8-1744, overl. Utrecht 12-3-1825 (akte d.d. 14-3-1825) op de leeftijd van 83 jaar: "Jan van der Lingen, noodwaker, gehuwd aan Johanna van den Ende, won. Molensteeg, wijk B nr 668, namen van ouders zijn onbekend".

huwelijk: Johannes van der Linden, tr. Utrecht (Catharijnekkerk) 6-9-1768

Jannigje van den Enden, won. beiden in Utrecht; Jannigje, ged. Utrecht (Domkerk) 6-7-1745, dr. van **Cornelis van den Ende** en **Johanna van Bergeik**, won. in den Agterwegh.

Bij geboorte van hun kinderen luidt de naam steeds Van der Linden.

Volkstelling 1824: Johannes van der Lingen, zonder beroep, 81 jaar; Jannigje van den Ende, zonder beroep, 80 jaar, wonen in de Molensteeg, huis nr. 668 letter B; latere aantekening achter Johannes: overleden 12 maart 1825.

Overlijden Jannigje van den Ende, overleden Utrecht 3-11-1834, ten haren huize, geb. Utrecht, wed. Jan van der Lingen, won. Nicolaïkerkhof, 89 jaar oud, dr. van Cornelis van den Ende en Anna Serlijn, de overledene heeft kinderen achtergelaten.

Conclusie: bij huwelijk en bij geboorte kinderen, waarbij de registratie een kerkelijke zaak was, is steeds sprake van "Van der Linden". Bij volkstelling en overlijden van Johannes en Jannigje is sprake van "Van der Lingen"; deze gebeurtenissen, en andere, worden na 1811 geregistreerd door de gemeente. Daar Johannes bij zijn doop "Van der Lingen"heette, althans zijn vader heette zo, kan worden geconcludeerd dat Johannes officieel zo heette en dat ook wist, maar kennelijk in het maatschappelijk leven (b.v. de kerk) als "Van der Linden" door het leven ging. Zijn kinderen zijn deze naam blijven voeren.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. **Cornelia Wilhelmina**, ged. Utrecht 11-11-1768 (won. in de Agterweg).
2. **Gerritje**, ged. Utrecht 10-3-1771 (won. in de Agterweg).
3. **Johannes**, ged. Utrecht 15-12-1772 (won. in de Agterweg), overl. Utrecht 10-12-17784 (won. in de Molensteeg).
4. **Maria Christina**, ged. Utrecht 16-4-1775 (won. Koningssteegje).
5. **Pieter**, ged. Utrecht 28-10-1777 (won. in de Achterweg).
6. **Jacobus**, ged. Utrecht 25-3-1782 (won. Jacobi Gasthuissteegje), volgt VI.
7. **Johannes**, ged. Utrecht 18-1-1785 (won. in de Meulenbergh).
8. **Jannigje**, ged. Utrecht 18-1-1785 (won. in de Meulenbergh).

VI. **Jacobus van der Linden**, ged. Utrecht 25-33-1782, bij huwelijk kleermakersknecht, 29 jaar won. Utrecht; bij geb. Jan Jacob kleermaker won. op de Langenieuwstraat; portier in het gereformeerde weeshuis te Utrecht in 1849 ten tijde van huwelijk Jan Jacob. Tr. Utrecht 2-5-1811 (Catharijnekkerk) met **Alida Jacoba van Rooijen**, dienstmaagd, 29 jaar, ged. Utrecht 9-9-1781, overl. ald. 26-10-1835. In haar overlijdensakte heet haar man Jacobus van der Lingen, van beroep kleermaker. Zij is een dochter van **Arnoldus van Rooijen** (overl. bij haar huwelijk) en **Aaltje Lutigheden**, won. te Utrecht. Jacobus heet bij zijn huwelijk "Van der Linden", zoon van Johannes van der Linden, noodwaker, Jannigje van den Ende.

Uit dit huwelijk:

1. **Jan Jacob**, geb. Utrecht 8-5-1812, in zijn geboorte-akte is zijn vader Jacobus van der Linden, 30 jaar, kleermaker Volgt VII.

VII. **Jan Jacob van der Linden**, geb. Utrecht 8-5-1812 (akte 11-5-1812), overl. Rijswijk (Gld) 8-1-1859, met attestatie naar Rijswijk 2-4-1839, tr. Maurik 6-6-1849, j.m. van Rijswijk, kleermaker, **Antje van Loenen**, j.d. won. Rijswijk, dienstmeid, geb. Soetermeer (Zuid-Holland) 15-10-1817, dr. van **Johannes van Loenen** en **Carolina Brender** (beiden overleden); getuige bij hun huwelijk **Frederik Plum**, won. Zoelen, oom van de bruid.

Uit dit huwelijk:

1. **Jacobus**, geb. Rijswijk 24-3-1850, volgt VIIa.
2. **Johannes**, geb. Rijswijk 4-1-1852, volgt VIIb.
3. **Alida Carolina**, geb. Rijswijk 2-6-1854.
4. **Arnoldus Johannes**, geb. Rijswijk 29-1-1858

VIIa. **Jacobus van der Linden**, geb. Rijswijk 24-3-1850, tr. Maurik 27-9-1878, kleermaker won. Rijswijk, **Johanna van Delft**, geb. 11-1-1850, zonder beroep, won. Ravenswaaij, dr. van **Hendrik van Delft**, landman, en **Gerritje Spies**, zonder beroep, beiden won. Ravenswaaij.

Uit dit huwelijk:

1. **Antje Johanna**, geb. Rijswijk 2-9-1879.
2. **Hendrik Gerrit**, geb. Rijswijk 19-9-1881.

VIIb. **Johannes van der Linden**, geb. Rijswijk 4-1-1852, overl. ...-6-1942, tr. Maurik 6-3-1879, arbeider won. Rijswijk, **Janna Hendrina van Rijnberk**, geb. Rijswijk 24-1-1860, dienstmeid won. Rijswijk, dr. van **Willem van Rijnberk**, overl. 18-12-1869 en **Johanna den Otter**, werkster te Rijswijk. Janna Hendrina overl. 14-10-1933.

Uit dit huwelijk:

1. **Jacob Willem**, geb. Rijswijk 14-7-1879.
2. **Johanna**, geb. Rijswijk 3-11-1880.

3. **Arnoldus Johannes**, geb. Rijswijk 6-3-1882.
4. **Willem**, geb. Rijswijk 30-11-1883.
5. **Jan Jacob**, geb. Rijswijk 22-4-1885.
6. **Johannes**, geb. Rijswijk 1-10-1886, tr. **Grietje Krol**.
7. **David**, geb. Rijswijk 30-8-1888., tr. **Wilhelmina van Bekkum**.
8. **Antonie**, geb. Rijswijk 24-9-1889, tr. **Marry Ravenhorst**.
9. **Bernardus**, geb. Rijswijk 8-3-1891, tr. **Geertje Jansen**
10. **Antje**, geb. Rijswijk 21-10-1892, tr. **Willem van Bekkum**
11. **Gerdina Hermina**, geb. Rijswijk 23-12-1893, tr. Maurik 2-2-1917 **Evert Meerbeek**, geb. Amersfoort 29-2-1892, metselaar.
12. **Hermen**, geb. Rijswijk 2-9-1895, tr. **Teuntje Boudewijn**.
13. **Aaldert**, geb. Rijswijk 14-10-1896, tr. **Gerda Verbeek**.
14. **Janna Hendrina**, geb. Rijswijk 26-11-1906, tr. **Kees de Morée**.
15. **Johanna**, geb. Rijswijk 21-9-1907

Genealogie en internet

J. Kuijntjes

Windows versies rond GensData/D90

Aangenaam verrast was ik door een artikel in het tweede nummer van 2002 van GensData, het tijdschrift van de afdeling Computergenealogie. Hierin werd een Windows-versie van van GensData/D90 aangekondigd. Deze versie heet GensDataPro en is ontwikkeld door dhr. B.T. Wilschut. Er wordt gebruik gemaakt van de bestanden van GensData/D90, waardoor de Dos- en Windowsversie naast elkaar kunnen worden gebruikt. Het verschijnen van dit programma was voor het najaar van 2002 aangekondigd, maar is inmiddels sinds 19 juli te koop. Zie www.gensdatapro.nl

Dat de ontwikkelingen niet stil staan bleek in juni 2002, want in de nieuwsgroep soc.genaalogy.benelux stond een bericht van dhr. J. Lauwerier. Hierin meldt hij de Windowsversie "GD90 voor Windows". Ook dit pakket maakt gebruik van de bestanden van GensData/D90. Het programma is een beta-testversie en is vrij van internet te halen van: www.geocities.com/lauwerier/GD90_WIN.HTM.

Zodra de versie van de afdeling Computergenealogie is verschenen, zullen er ongetwijfeld testen en vergelijkingen verschijnen.

Van en over de Contactdienst

In één van de vorige nummers is gemeld dat de Contactdienst bezig was om ook via internet raadpleegbaar te worden. Inmiddels is dit gebeurd en kunt u een gedeelte (ong. 55%) van het bestand raadplegen via www.contactdienst.nl.

Het is een gedeelte omdat alleen de gegevens van inzenders op internet staan van wie een e-mailadres bekend is, zijn opgenomen. Indien u uw gegevens ook bij de Contactdienst hebt ingeleverd en u heeft een e-mailadres en uw gegevens zijn nog niet op internet geplaatst, ontvangt de Contactdienst graag uw e-mailadres. Dit kan via de genoemde site.

Zegels in de Bommelerwaard

Op www.streekarchiefbommelerwaard.nl zijn sinds kort ruim 2200 foto's van zegels, met index, uit de archieven van het streekarchief gepubliceerd. Zij betreffen zowel Bommelerwaardse families als families van buiten de Bommelerwaard.

Willem van den Toorn (1740 – 1783) te Oosterhout (Gld.), overleden aan de rode loop.

W. van de Westeringh

Willem van den Toorn overleed Oosterhout (Geld.) 21-9-1783 aan "rode loop" of dysenterie (bloeddiarree). Er heerste toen in de Over-Betuwe een dysenterie-epidemie. Velen leden aan "rode loop" of "brandende koorts". Hoewel de meesten herstelden, al dan niet met raadpleging van medische hulpverleners, waren er toch ook doden te betreuren.

Een ervan was Willem van den Toorn uit Oosterhout. Uit enkele bronnen zijn aantekeningen over zijn ziekte bekend. Die zullen hier volgen.

Het Ambt Over-Betuwe liet het verloop van de ziekte registreren. Schout E.H. Coeleman van Valburg meldde op 16 augustus 1783 over de toestand te Oosterhout dat "bij Willem van den Toorn laboreeren aan de rode loop, waervan een gebeeterd is". Over het verdere verloop van de ziekte daar is niet meer gerapporteerd dan wel zijn de lijsten niet bewaard.

Zijn broer **Derk van den Toorn** schreef later in zijn familie-aantekeningen het volgende: "Nadat broeder Willem van den Toorn op den 21 September 1783 aan de Rode Loop overleden was; waaraan nevens zijn Ed. nog negen andre tegelijk krank lagen en ook zijn jongste kind en de dienstmaagd mede overleden zijn. Dog zuster,

zijn huisvrouw **Gerritje Breunissen**, schoon zwanger zijnde, nevens de overigen gelukkig herstelden”.

In de overlijdens- en begrafenisregisters van Oosterhout en Slijk-Ewijk staat alleen vermeld dat hij op 21 september 1783 overleden was en op 25 september begraven werd.

Zijn vrouw was toen in verwachting van hun zevende kind. Zij herstelde en een half jaar later op 18 maart 1784 werd een dochtertje geboren: **Willemina Cornelia**, de eerste naam zonder twijfel naar haar overleden vader. Aan de inschrijving van haar doop op 21 maart 1783 werd het volgende toegevoegd: “Willemijna Kornelia, dochter van Willem van den Toorn en Gerretie Breunissen. **Beelje van den Toorn**, weduwe van **Peter Verburg**, des kinds moeije, heeft als getuige over het zelve gestaan, vermits de vader op den een en twingsten September zeventien honderd drie en tachtig aan de hier zeer sterk gewoedt hebbende Rode loop overleden was”.

Deze Willemina Cornelia van den Toorn trouwde in 1809 met **Arien Geurtsen van Baarskamp** uit Driel. De inschrijving van de ondertrouw voor de huwelijkscommissarissen van Oosterhout verliep niet zonder problemen: “zijnde bekendmaking dezer in ondertrouw opneming gedaan voor zoo veel het bij de omstandigheden van water mogelijk was”. Ook haar oom Derk van den Toorn schreef hierover: “Willemina Cornelia, zesde nagelaten kind van broeder Willem van den Toorn zijnde omtrent zes maanden na haar vaders overlijden geboren den 10 (= 18) Maart 1784, gehuwd met Arien Geurtsen (= Geurtsen van Baarskamp) den (10) Februarij 1809, dat treurig waterjaar”.
Over de watersnood van 1809: zie Derksen (1809).

Genealogische gegevens

Willem van den Toorn, geb. Ressen 13-11-1740, landbouwer te Oosterhout, aan dysenterie ald. overl. 21-9-1783, zn. van **Hendrik van den Toorn** en **Hendrina van den Wiltenburg**, tr. Elst 14-3-1771 **Gerritje Breunissen**, ged. Elst 25-1-1750, overl. Oosterhout 30-9-1839, dr. van **Wessel Breunissen** op “de Bredelaar” en **Gerritje Cornelissen**.

Gerritje Breunissen hertr. Slijk-Ewijk 7-12-1784 **Everhardus Verburgt**, ged. Bemmel 17-5-1761, landbouwer te Oosterhout, overl. ald 11-12-1824, zn. van **Jan Verburgt** [hertr. (1) **Anna Berendina Verhuet**, wed. **Theodorus Brouwer**, en (2) **Jenneke van de Wal**, die hertr. **Jacob van Ommeren G.zn.**, wedr. **Jantje van Lienden**] en **Hendrika Breunissen**.

Bij de hertrouw van Gerritje Breunissen met Evert Verburgt staat in het trouwboek van Slijk-Ewijk aangegeven: “de bruid deedt blijken dat zij haare zes onmondige voorkinderen behoorlijke afhoeding gedaan hadt”. Dat wil dus zeggen dat zij voor haar kleine (= onmondige) kinderen uit haar eerste huwelijk een behoorlijke regeling had

getroffen in verband met hun erfdeel in de nalatenschap van hun overleden vader Willem van den Toorn.

Bronnen

- Waterschap Rivierenland, locatie Elst. Oud-Archief Over-Betuwe, inv.nr. 1103. Naar verwachting per 1-1-2003 overgebracht naar een vestiging van het Waterschap in Tiel.
- Eenige Familie-Aantekeningen door mij Derk van den Toorn geschreven in mijn 75ste Levensjaar, November 1817 (Afschrift, op enkele punten aangevuld of verbeterd).
- Rijksarchief Gelderland; R.B.S. (Ger.) Oosterhout en Slijk-Ewijk.
- J.T.M. Derksen (2001). Dagboek van een watervloed. Dijkbreuken en overstromingen in de Over-Betuwe in januari 1809.

Zeeuwse Genealogische Kontaktdag

Van de afdeling Zeeland ontvingen wij het bericht over de Zeeuwse Genealogische Kontaktdag te houden op 7 september 2002 in De Vroone, C.D. Vereekestraat74 te Kapelle. Openingstijden: 09.30 tot 17.00 uur.
Aanwezig verschillende werkgroepen met veel materiaal (afschriften uit DTB-boeken, lidmatenregisters en uittreksels uit notariële akten). Daarnaast zullen diverse andere, landelijke en regionale instellingen, verenigingen, archieven en groeperingen vertegenwoordigd zijn.

Kosten deelname: E 3,50, of E 13,00 inclusief lunch. Voor deelname dient het verschuldigde bedrag te zijn ontvangen op postrekening nummer 7546049 t.n.v. Kontaktdag, Plataanweg 10, Ovezande. Opgave deelname middels inschrijfformulier, te verkrijgen bij onze secretaris.

Inlichtingen bij: Mvr. E.J. Rentmeester - de Haas, Plataanweg 10, 4441 SB Ovezande, tel 0113-655469, e-mailadres: erentmeester@freeler.nl

Kwartierstaat Harteman

G.D. Opperman

Op de binnenpagina's staat een kwartierstaat van **Jan Willem Harteman**. Zoals u kunt zien zijn (nog) niet alle gegevens ingevuld. Indien u over aanvullingen beschikt, kunt u die doorgeven aan de redactie. Ook ontvangen wij graag kwartierstaten ter publicatie.

16 Jan Willem HARTEMAN zn. van Derk HARTEMAN/ HARTMAN en Aaltje van OMMEREN * Lienden 21-11-1802 † Lienden 07-05-1873 ∞ Lienden 07-05-1830	17 Peternella van den HOOFD- AKKER dr. van Peter Rutgers van den HOOFD- AKKER en Neeltje van HARDE- VELD/ HERREVELT * Kesteren 02-07-1804 † Lienden 27-10-1879	18 Jan Jansen van INGEN zn. van Joannes (Henricus) van der SANDE en Agnes van BELLECOM/ BERLICUM * Ingen 09-03-1818 ∞ Lienden 18-04-1846	19 Roelofje (Roelovina) Wilhelmina MOL dr. van Hendrika MOL * Tiel 17-11- 1814 † Lienden 14-03-1859	20 Jan van DULLEMEN zn. Wouter van DULLEMEN en Jacomijntje Jansen SCHUILING * Hemmen 19-12-1808 † Dodewaard 05-03-1871 ∞ Hemmen 15-12-1834	21 Francijna WILLEM- SEN dr. van Peter WILLEMSEN en Dirkje van HAARLEM * Buurmalsen 30-08-1805 † Dodewaard 20 -05-1887	22 Jacob van SCHAIK zn. van Klaas van SCHAIK en Maria KLEIN * Dodewaard 13-08-1807 ∞ Dodewaard 26-06-1839	23 Hendrina van GALEN dr. van Hendrik van GALEN en Catharina Jansen van den BOSCH * Dodewaard 19-01-1814
8 Peter HARTEMAN Arbeider * Lienden 13-11-1833 † Lienden 25-03-1876 ∞ Lienden 10-06-1858		9 Roelvina Willemina van INGEN * Utrecht 24-10-1837		10 Jan van DULLEMEN Tabaksplanter * Hemmen 01-06-1841 † Hien-Dodewaard 06-04-1926 ∞ Dodewaard 06-10-1866		11 Maaitje van SCHAIK * Dodewaard 15-02-1844 † Hien-Dodewaard 29-08-1909	
4 Jan Willem HARTEMAN Horlogemaker te Lienden * Lienden 05-10-1858 † Lienden 02-06-1930 ∞ Hemmen 26-07-1888				5 Hendrika van DULLEMEN * Dodewaard 27-01-1869 † Lienden 13-12-1927			
2 Jacob HARTEMAN Electrien te Lienden * Lienden 26-12-1902 † Tiel 12-06-1971 ∞ Gehuwd							
1 Jan Willem * Lienden 24-07-1929,							

24 Dirk Cornelis van DELFT zn. van Fredrik van DELFT en Aaltje van ASCH/AST * Eck en Wiel 29-11-1798 † Lienden 26-07-1852 ∞ Lienden 26-01-1822	25 Jacomina van DOLE- WEERD dr. van Arie van DOLE- WEERD en Johanna van BRENK * Lienden 15-04-1800	26 Jan van OMMEREN zn. van Willem (Janzn) van OMMEREN en Neeltje de KOCK * Lienden 05-07-1806 ∞ Lienden 03-04-1835	27 Ester VERBEEK dr. van Jan VERBEEK en Roelofke van ZETEN * Ommeren 22-05-1804	28 Otto HARTEMAN zn. van Derk HARTEMAN/ HARTMAN en Hendrika van IJZEN- DOORN * Lienden 23-01-1815 † Lienden 30-01-1873 ∞ Lienden 05-04-1839	29 Jacoba van BEIJNHEN dr. van Teunis van BEIJNHEN en Dirkje van OLDEREN * Lienden 20-11-1816 † voor 1875	30 Cornelis PALLADA zn. van Jacob PALLADA en Maria SCHERMMIJ * Lienden 27-10-1828 ∞ Lienden 15-02-1856	31 Maria Cuinera van KAMPEN/ CAMPEN dr. van Jan van KAMPEN en Maria van BUREN/ BUUREN * Lienden 22-05-1829
12 Dirk Cornelis van DELFT landbouwer * Lienden 10-03-1835 ∞ Lienden 19-06-1869		13 Roelofje van OMMEREN * Lienden 19-03-1843		14 Teunis HARTEMAN * Lienden 15-12-1857 ∞ Lienden 14-08-1879		15 Maria PALLADA * Lienden 08-04-1856	
6 Hendrik van DELFT * Lienden 17-04-1875 ∞ Lienden				7 Jacoba HARTEMAN * Lienden 13-07-1880			
3 Johanna Roelofina van DELFT * Duisburg 22-04-1907 † Maurik 09-12-1987							
ca 1925							
1 HARTEMAN † Lienden 25-10-1984							

Provenue van de Varikse predikant P. Doesburgh in 1756

R.H.C. van Maanen

Tijdens zijn lezing over munten deelde de heer Jacobi ondermeer een klaagschrift uit van een predikant, gedrukt bij Pieter de Menagie te Delft in 1666, dat het niet mogelijk was om met een echtgenote van een jaarlijkse inkomen van *f* 500,- rond te komen. De door hem begrootte uitgaven bedroegen *f* 547:04:00. Bij toeval stuitte ik op een inkomstenstaat van de Varikse predikant ruim zeventig jaar later. Als de door hem opgegeven posten inderdaad zijn volledige inkomen betrof, dan kreeg hij minder geld dan zijn collega zeventig jaar eerder. Het zou interessant zijn om na te gaan of Doesburgh dezelfde klachten had.

Van het Kapittel van St. Marie jaarlijks	<i>f</i> 160:00:00
Van de halve stuiver per gulden uit de gewone verponding	<i>f</i> 20:00:00
Een erfijns uit 21 hond Ridderskamp	<i>f</i> 07:04:06
Een erfijns uit 3 hond op de Lange Weij	<i>f</i> 01:00:00
Een erfpacht uit 5 hond op de Lange Weij	<i>f</i> 02:00:00
Een erfijns van de raadsheer Esse	<i>f</i> 03:15:00

Volgen de landerijen die in tien jaar jaarlijks gelijke pacht hebben opgebracht.

4 hond Appelaar	<i>f</i> 07:00:00
7 hond Vier Akker	<i>f</i> 10:00:00
4 hond Weerbult	<i>f</i> 04:00:00
15 hond Honswinkel	<i>f</i> 28:00:00
3 hond op de Walligt	<i>f</i> 04:10:00
3 hond Pastoriehuis	memorie
4 hond op de Baak	<i>f</i> 05:10:00
3 hond Eyserekamp	<i>f</i> 04:00:00
1½ hond Uysterweerd	<i>f</i> 11:00:00
5½ hond Oude Wey	<i>f</i> 08:00:00
2 hond op de Walligt	<i>f</i> 02:00:00
8 hond bos in het Heilige Land	
5½ hond op de Oude Wey	
1 morgen nu de Scheutert	
3 hond Westerbroek zijnde bossen door de andere volgens koopconditie jaarlijkse opbrengen	<i>f</i> 51:00:00

Volgens gelden en pachten welke in de tien jaar aan verandering onderhevig zijn.

Krijtende tiend	<i>f</i> 70:00:00
Stuiver van de middelen	<i>f</i> 62:09:00
3 morgen op de Steen	<i>f</i> 18:00:00
4½ hond in de Haar	<i>f</i> 04:10:00

28 hond op de Schild	<i>f</i> 28:00:00
11 hond op de Steenakker	<i>f</i> 20:00:00
5½ hond op de Daelwey	<i>f</i> 08:00:00

Inkomsten over 1746 in totaal *f* 539:18:06

Enkele landerijen waren verpacht waarbij de huurder de ongelden betaalde, in andere gevallen de predikant. Dit kostte de predikant, inclusief onkosten aan poten en graven, jaarlijks *f* 36,-.

Zuiver predikantsinkomen over de periode 1746-1755

1746	<i>f</i> 503:18:06	1751	<i>f</i> 491:01:06
1747	<i>f</i> 503:18:06	1752	<i>f</i> 485:01:05
1748	<i>f</i> 504:09:06	1753	<i>f</i> 463:09:06
1749	<i>f</i> 509:01:06	1754	<i>f</i> 483:19:06
1750	<i>f</i> 513:01:06	1755	<i>f</i> 482:09:06

Bron

– Archief Ambtsbestuur 1534-1825 inv.nr. 959 (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Geldermalsen).

Willem Karel Busch

R. ten Ham

Als aanvulling op het vorig artikel (in *Aqua Vitae* 2002 nr.1) over een nakomeling van een Betuwse familie (**Christina van Mourik**) nu wat informatie over haar echtgenoot (**Willem Karel Busch**), weliswaar niet helemaal Betuws, maar het komt er dichtbij. Zijn gegevens zijn verwerkt in de beschrijving van het gezin van zijn vader, **Johan Daniël Busch**, een halfbroer van **Antonius Busch**, die in Lienden is getrouwd met **Sophia Margrietha Bender**. (Voor fam. Bender zie *Stukken en Brokken III* blz. 180, *Parenteel van Balthus Walsmit* door G.D. Opperman)

Johan Daniël Busch, tapper, bakker, logementhouder, geboren Nijmegen 10-08-1837, overleden aldaar 11-09-1914, zoon van **Antoine Busch**, knopenmaker, koopman, uitdrager en **Maria Gertrud Bertram**, dienstmaagd. Hij wordt ingelijfd in het leger op 29-04-1856 en verlaat de dienst weer op 15-05-1861. Hij was tot die tijd knecht in Nijmegen, daarna tot 1863 tapper. Op 27-04-1863 vertrekt hij als bakkersknecht naar Meesterbakker **Jean Reijalt** in Elst. Na zijn huwelijk op 12-04-1866 komt hij dan weer naar Nijmegen als tapper. Hij krijgt dan tijdelijk **Sophia Margaretha**, een dochter van zijn halfbroer **Antonius** uit Lienden in huis. Hij staat daarna te boek als

logementhouder, volgens het adresboek van 1869 in de Smidstraat D 436, en vertrekt als zodanig naar Arnhem, waar hij het beroep van tapper gaat uitoefenen in de Ruitersstraat. Vanuit Arnhem vertrekt hij in 1871 naar Elden, gemeente Elst, waar hij in zaken blijft, namelijk hijzelf een café, zijn vrouw een kruidenierswinkel, zijn zoon **Johan Daniël** een bakkerij, **Peter Jacob** is timmerman en **Willem Karel** werkt als broodventer, terwijl een knecht de kolenhandel behartigde. Hij verhuist in 1893 naar Valburg en later op 20-04-1906 naar Nijmegen, waar hij gaat wonen bij zijn dochter **Johanna Theresia Everdina**, gehuwd met **Cornelis Antonie de Haas**, “ad f 8 plus vleesch en verval”. Hij was inmiddels ingeschreven als burger van Nijmegen.¹ Op 16-05-1906 krijgen ze f 12 van de bedeling, “daar Busch en vrouw slechts schuld uit de zaak hebben overgehouden”. Gehuwd Nijmegen 12-04-1866 (getuigen: **Derk Hermanus Vink**, boekdrukker 27 jaar, broeder der bruid; **Reiner Persoons**, slijter 53 jaar getuige der bruid; **Derk Leemans**, slager 29 jaar zwager des bruidegoms en **Gerrit Jacobus van Gils**, winkelier 39 jaar zwager des bruidegoms) met Berendina Johanna Theresia Vink, logementhoudster(1866), geboren Nijmegen 08-04-1844, overleden aldaar 20-02-1919, in het Oud Burgeren Gasthuis, waar zij op 07-06-1917 was opgenomen. Dochter van **Johannes Vink**, boekdrukkersknecht, en **Berendina van der Horst**, naaister.

Uit dit huwelijk vijftien kinderen, waarvan er negen binnen een jaar overlijden. De overige drie zoons en drie dochters zijn:

Johan Daniël, bakker, later horeca- en pontveerexploitant te Heteren, geboren Elden (Elst Gelderland) 07-12-1871, overleden Arnhem 25-09-1951. Gehuwd met **Elisabeth Willemina van Bergen**.

Anna Sophia, geboren Elden (Elst Gelderland) 11-11-1872, overleden Bandoeng. Gehuwd met **Johan Georg Broersma**. Zij is van 30-05-1893 tot 22-07-1896 koopvrouw van galanterieën in Valburg. De dag daarna trouwt zij en verhuist naar Leeuwarden, van waar zij op 23-12-1911 met haar man naar Batavia vertrekt.

Peter Jacob, timmerman(Elden), meubelmaker(Heerenstraat 74 Rhenen), geboren Elden (Elst Gelderland) 16-12-1876, overleden Utrecht 01-03-1968. Gehuwd met **Geertje van Veenendaal**.

Christina Sophia, geboren Elden 04-01-1878, overleden Ubbergen 27-10-1957. Gehuwd (1) met **Arie Gijsbert Hendriks**. Na zijn overlijden gaat zij in 1906 wonen bij haar zuster **Anna Sophia** in Leeuwarden. Gehuwd (2) met **Johan Andreas Bender**, uit Lienden, uiteraard schoenmaker, zoals vele leden van de familie Bender. Zij wonen dan in Kesteren. Na zijn overlijden op 17-10-1932 gaat zij weer terug naar Nijmegen. Als erkend burger van Nijmegen (*) mag zij op 04-11-1938 wonen in het Oud-Burger Gasthuis aan de Molenstraat 41, waar zij blijft wonen tot haar derde huwelijk op 30-12-1943. Gehuwd (3) met **Roelof Martinus**.

Willem Karel, bakker, melkslijter, geboren Elden (Elst Gelderland) 14-08-1879, overleden Bennebroek 09-02-1943. Gehuwd (1) met **Christina van Mourik**. Hij woont kort in Dodewaard, daarna nog geen 9 maanden in Opheusden en tenslotte in Nijmegen, o.a. Rozenstraat 55, Eenigheid 10 en van de Havestraat 35. Hij is dan melkslijter. Zijn drie kinderen zijn respectievelijk in de genoemde drie plaatsen geboren. Gehuwd (2) met **Jantje Witvoet**.

Johanna Theresia Everdina, geboren Nijmegen 26-10-1882, overleden Amsterdam 19-05-1914. Gehuwd met **Cornelis Antonie de Haas**.

Stamreeks van **Willem Karel Busch**

Generatie I

- 1 **Willem Karel Busch**, bakker, melkslijter, evangelist Pinkstergemeente, geboren Elden (Elst Gelderland) 14-08-1879, overleden Bennebroek 09-02-1943. Gehuwd (1) Valburg 16-02-1905 met **Christina van Mourik**, modiste, geboren Utrecht 29-04-1878, overleden Nijmegen 03-06-1924, dochter van **Cornelis van Mourik**, timmerman, en **Mechelina Hendrika van Gelder**. Gehuwd (2) Nijmegen 10-10-1924 met **Jantje Witvoet**, geboren Meppel 11-12-1887, overleden Amsterdam 03-03-1971, dochter van **Lambert Witvoet** en **Jantje Petter**.

Generatie II

- 2 **Johan Daniël Busch**, tapper, bakker, logementhouder, geboren Nijmegen 10-08-1837, overleden aldaar 11-09-1914. Gehuwd aldaar 12-04-1866 getuigen: **Derk Hermanus Vink**, boekdrukker 27 jaar broeder der bruid; **Reiner Persoons**, slijter 53 jaar getuige der bruid; **Derk Leemans**, slager 29 jaar zwager des bruidegoms en **Gerrit Jacobus van Gils**, winkelier 39 jaar zwager des bruidegoms met
- 3 **Berendina Johanna Theresia Vink**, logementhoudster(1866), geboren Nijmegen 08-04-1844, overleden aldaar 20-02-1919, dochter van **Johannes Vink**, boekdrukkersknecht, en **Berendina van der Horst**, naaister.

Generatie III

- 4 **Antoine Busch**, knopenmaker, koopman, uitdrager, gedoopt Nijmegen 26-07-1789, overleden aldaar 18-09-1863. Gehuwd (1) aldaar 21-04-1809 met **Derkje Petronella Ras**, gedoopt Nijmegen 22-09-1784, overleden aldaar 05-08-1821, dochter van **Johannes Ras** en **Wilhelmijna Kookers**. Gehuwd (2) Nijmegen 14-05-1825 met **Maria Gertrud Bertram** (zie 5).
- 5 **Maria Gertrud Bertram**, dienstmaagd, geboren Oedingen 12-04-1799, overleden Nijmegen 31-07-1846, dochter van **Peter Jacob Bertram**, herbergier, en **Maria Elisabeth Reichartz**.

Generatie IV

- 8 **Fortunatus** (Ferdinand) **Busch (Büsch)**, geboren Maienfeld (Zwitserland) 29-03-1721, begraven Nijmegen 17-01-1804. Ondertrouw (1) aldaar 21-05-1752, gehuwd aldaar 04-06-1752 met **Johanna Helena Montfoort**, begraven Nijmegen 02-05-1780. Gehuwd (2) aldaar 28-07-1782 met **Catharina Diar** (zie 9).
- 9 **Catharina Diar**, geboren Nijmegen ca 1762, overleden aldaar 11-07-1851, dochter van **Antonie Pieter Elie Diar** en **Anna Bock**.

Noot

1. Evenals mijn vrouw (**Everdina Mechelina Theresia Busch**) zijn de meeste leden van de familie Busch erkend Burger van Nijmegen. Deze erkenning wordt, overigens al vanaf 1810 uitsluitend op verzoek, verleend, indien kan worden aangetoond af te stammen van **Fortunatus Busch**, die op 14-02-1753 Burger van Nijmegen wordt. *“Op verlese requeste van Fortunatus Beusch, geboortigh uit Meyerfeld in Switcerland, sijnde lidmaat van de Gereformeerde Christelijke Godsdienst. Hebben Haar Edele en achtb. den Suppliant uit goede consideratien met de Borgerschap deser Stad vereert en den selven tot Borger aangenomen”* (Raedtsignaat der Stad Nijmegen). Aan het Burgerschap zijn uiteraard nu geen rechten verbonden, indertijd kon men aanspraak maken op financiële ondersteuning en kwam men, indien behoeftig en ouder dan 60 jaar, in aanmerking voor opname in het Oud-Burger Gasthuis.

Bronnen

- De gebruikelijke BS, BR, DTB-registers in GANijmegen, GAElst, RAGelderland en familie Busch.

Van Pommeren. Een aanzet tot een genealogie van een Over-Betuws geslacht.

T.g.v. de 100ste verjaardag (28 mei 2002) van Helena Hendrika van Pommeren - Paul.

W. van de Westeringh

Inleiding

De eerste keer dat tot nog toe de naam VAN POMMEREN in de Over-Betuwe aangetroffen is, is in 1738 als Peter van Pommeren trouwt in Elden. De eerste keer dat dezelfde naam in Elst (Over-Betuwe) tot nog toe vermeld gevonden is, is in 1748. In dat jaar nemen de drie zoons: Peter, Geurt en Jan VAN POMMEREN de erfpacht van een hofstede over nadat hun beide ouders: Gerrit VAN POMMEREN en Trijneke van Giebelsdorp overleden zijn. Gerrit en Trijneke waren in 1710 getrouwd, maar bij de

inschrijving van hun huwelijk en later bij de inschrijvingen van de doop van hun kinderen staat niet de naam VAN POMMEREN daarbij vermeld.

Blijft de vraag: hoe zijn ze aan de naam VAN POMMEREN gekomen? Zou een voorvader soms uit Pommeren, een oude Duitse staat, afkomstig geweest zijn? De familie van zijn vrouw/hun moeder: Trijneke Geurts, kwam wel uit Duitsland. Haar vader kwam uit Gevelsdorp of Giebelsdorp, zoals blijkt uit de inschrijving van zijn eerste (1683) en van zijn tweede huwelijk (1721). Maar Gevelsdorp ligt in Nordrhein-Westfalen (ongeveer 10 km ten noorden van Gulik of Jülich) en niet in Pommeren. Voorlopig kan nog geen antwoord gegeven worden op de vraag wat de oorsprong van de geslachtsnaam VAN POMMEREN zou kunnen zijn.

Genealogisch overzicht VAN POMMEREN

[DTB-gegevens: Gereformeerd (Hervormd), tenzij anders vermeld]

- I. **Peter Peters**, won. te Elden, overl. vóór eind september 1710 als zijn zoon Gerrit trouwt, tr. N.N., eveneens overl. vóór eind september 1710.
Hieruit:
1. **Gerrit**; volgt II.
- II. **Gerrit Peters van Pommeren**, geb. Elden, won. Elst, overl. vóór eind mei 1749 als zijn zoon Johannes trouwt, ondertr./tr. Elst 26-9/12-10-1710 **Trijneke Geurts van Giebelsdorp**, ged. Elst 25-12-1683, dr. van **Geurt Geurtsen** (die geboortig was uit Gevelsdorp of Giebelsdorp; hij hertr. **Willemke Geurts**, wed. **Jan Reijers**) en **Aartje (of Aaltje) Hendriks**. Geurt en Trijneke waren erfpachters van de hofstede “de Pol” in Elst aan de Arnhemsestraat ten oosten van Bemmelse Zeeg. Hun drie zoons doen na het overlijden van hun ouders de erfpacht over aan een van hen: Jan van Pommeren.
Kinderen:
1. **Aartjen**, ged. Elst 12-7-1711.
  2. **Peter**; volgt IIIa.
  3. **Lijsbet**; ged. Elst 31-5-1716.
  4. **Geurt**, ged. Elst 30-10-1718; volgt IIIb.
  5. **Jan**, ged. Elst 6-3-1722; volgt IIIc.
(Onbekend of er nog meer kinderen waren.)
- IIIa. **Peter van Pommeren**, geb. Elst, doop ald. niet gevonden, tr. Elden 25-5-1738 **Alyda Jansen**, ged. Driel 9-7-1713, dr. van **Herman Jansen en Neuleke Geurtsen**.
Kinderen:
1. **Hendrik**, ged. Elst 3-8-1738.
  2. **Arien**, ged. Elst 6-10-1743, jong overl..

3. **Nelette**, ged. Elst 20-10-1744.
4. **Grata**, ged. Elst 1-1-1746.
5. **Arien**, ged. Elst 15-3-1747.
6. **Hermina Catharina**, ged. Elst 20-5-1751.
7. **Gerritje**, ged. Elst 7-7-1754.
8. **Grada**, ged. Elst 28-5-1758.

(Onbekend of er nog meer kinderen waren.)

IIIb. **Geurt van Pommeren**, ged. Elst 30-10-1718; (nog) geen nadere gegevens over hem bekend.

IIIc. **Jan (Johannes) van Pommeren**, ged. Elst 6-3-1722, won. in Lijnden (Lienderbuurt, ten westen van Elst), overl. ná de volkstelling van 1795, ondertr./tr. Elst 2/20-5-1749 **Geertruy Jansen**, geb. Homoet, ged. (R.K.) Eymeren?/Indoornik?

Het was een gemengd huwelijk, maar de kinderen zouden protestant opgevoed worden. De predikant had hem “ernstelijk bestraft” en haar “de voortreffelijkheid van den Hervormden godsdienst voorgesteld”. Zij beloofde niet alleen de kinderen gereformeerd te zullen opvoeden, maar ook zelf zich te laten onderwijzen, “sijnde voornemens bij overreding van de regt maatendhijt van den Hervormden boven den Roomschen godsdienst desen te verlaten en den anderen te omhelsen”, zoals vermeld werd bij de inschrijving van hun huwelijk. Jan en Geertruy woonden op “de Locht” in Lijnden, zoals vermeld staat bij de doop van hun eerste kind. Zij hadden in 1748 van zijn ouders de erfpacht van de hofstede “de Pol” in Elst overgenomen. Hiervan deed hij na zijn huwelijk in 1749 afstand. In Lijnden kocht hij een hofstede van twee morgen, gelegen ten zuiden van de wetering (= “de Locht”?) en een aangrenzend weiland van één morgen en later nog een weiland van drie morgen eveneens in Lijnden. (Één morgen = ca. 0,86 ha).

Kinderen:

1. **Anna Catharina van Pommeren**, ged. Lijnden, ged. Elst 5-4-1750, overl./begr. Valburg 20/24-10-1800, tr. Valburg 6-10-1769 **Arndt Zwijnen**, ged. Valburg 8-11-1739, overl./begr. Valburg 27-2/3-3-1809, zn. **van Evert Zwijnen** [wedr. **Megtelt Heinse (Harmsen)**] en **Hermijn Hendriksen (Willemsen)**.
2. **Henriette Maria van Pommeren**, geb. Lijnden, ged. Valburg 3-9-1752, overl. vóór mei 1784, tr. Valburg 24-4-1775 **Hendrik Zwijnen** (hertr. Valburg 8-11-1784 **Elske Tap**), ged. Valburg 19-5-1743, overl. Lijnden 8-2-1809, begr. Valburg 10-2-1809, zn. van **Evert Zwijnen** [wedr. **Megtelt Heinse (Harmsen)**] en **Hermijn Hendriksen (Willemsen)**. Bij haar doop was Vrouwe **Maria Huijgens**, buurvrouw en won. op “Schoonderlocht” getuige. (Maria Huijgens tr. 1759 **Paul de Jenatsch**, kapitein-luitenant, kolonel.)

3. **Gerrit**, geb. Lijnden, ged. Valburg 12-11-1758; volgt IV.

4. **Aart**, geb. Lijnden, ged. Valburg 11-1-1761.

(Onbekend of er nog meer kinderen waren)

De verdere uitwerking van de genealogie VAN POMMEREN zal nu, verkort, als een stamreeks, d.w.z. langs één lijn, gegeven worden.

IV. **Gerrit van Pommeren**, geb. Lijnden, ged. Valburg 12-11-1758, overl. Elst 27-4-1845, ondertr./tr. Heteren 8/27-8-1794 **Anna Catharina Lamers**, geb. Heteren 22-3-1767, overl. Elst 22-9-1831, dr. van **Lamert Arissen** (ook wel: **Lamers**) en **Cornelia Swaan**.

Hieruit:

Johannes; volgt V.

V. **Johannes van Pommeren**, geb. Elst 12-6-1795, tabaksplanter, overl. Elst 14-11-1865, tr. Elst 21-5-1835 **Maria de Vries**, geb. Heteren 14-6-1807, overl. Homoet (gem. Valburg) 13-2-1890, dr. van **Jan de Vries** en **Adriana Lamers**. Hieruit:

Jan Willem; volgt VI.

VI. **Jan Willem van Pommeren** (wedr. van **Hendrina Jansen**), geb. Elst 15-7-1855, tabaksplanter en later landbouwer, pachter van “t Hoff” in Heteren van 1909 – 1922, overl. Homoet (gem. Valburg) 28-12-1935, tr. Wageningen 7-9-1894 **Elisabeth Geertruida Vonk**, geb. Wageningen 5-4-1860, overl. Homoet (gem. Valburg) 31-8-1938, dr. van **Johannes Vonk en Grietje Magdalena Elisabeth Bos**.

Hieruit:

Hendrikus Johannes; volgt VII.

VII. **Hendrikus Johannes van Pommeren**, geb. Valburg 27-6-1895, landbouwer te Homoet (gem. Valburg), overl. Heteren 16-11-1981, tr. Valburg 3-5-1928 **Helena Hendrika Paul**, geb. Loenen (gem. Valburg) 28-5-1902, dr. van **Jan Lodewijk Paul** en **Johanna Gerritsen**.

Hieruit:

Drie dochters: **Annie, Bets** en **Thea**, en één zoon: **Jan** (volgt VIII).

VIII. **Jan Willem Bertus van Pommeren**, geb. Homoet (gem. Valburg) 6-7-1929, tr. **Cornelia Roelofsen**.

Hieruit:

Eén dochter: **Sjouk** en drie zonen: **Henk** (volgt IX), **Erik** en **Jan Willem**.

- IX. **Hendrikus Johannes van Pommeren**, geb. Homoet (gem. Valburg) 28-3-1962,
tr. **Jolanda Hendriks**.
Hieruit:
Twee zonen; volgen X.
- X. **Arjan van Pommeren**, geb. Batenburg 11-9-1988, en
Maarten van Pommeren, geb. Batenburg 27-3-1991.

Noord-Brabant:	Loon op Zand:	1	
	Oploo:	1	
	Uden:	1	
	totaal Noord-Brabant:		3
Limburg:	Hoensbroek:	2	
	totaal Limburg:		2
	totaal Nederland:		81

Verspreiding van de naam VAN POMMEREN over Nederland per gemeente
(Volkstelling 31 mei 1947):

Groningen:	geen	
Friesland:	geen	
Drente:	geen	
Overijssel:	geen	
Gelderland:	Arnhem:	3
	Apeldoorn:	7
	Bemmel:	2
	Elst:	11
	Nijmegen:	4
	Renkum:	3
	Scherpenzeel:	1
	Valburg:	14
	totaal Gelderland:	45
Utrecht:	Utrecht:	3
	Jutphaas:	1
	Maartensdijk:	2
	Woudenberg:	1
	Zuilen:	5
	totaal Utrecht:	12
Noord-Holland:	Amsterdam:	8
	Haarlem:	1
	Ilpendam:	1
	Landsmeer:	1
	Nieuwer-Amstel:	1
	totaal Noord-Holland:	12
Zuid-Holland:	's-Gravenhage:	4
	Naaldwijk:	2
	Rijswijk:	1
	totaal Zuid-Holland:	7
Zeeland:	geen	

Vermeldingen van lijkschouwingen in de rekeningen van het gemeneland van Buren over de periode 1658-1767

R.H.C. van Maanen

In de gemenelandsrekeningen kan men voor een aantal jaren de posten terugvinden waarin de kosten worden vastgelegd als gevolg van lijkschouwingen. In principe waren het de drossaard of dienst plaatsvervanger, vergezeld door de plaatselijke schout en andere hoogwaardigheidsbekleders bijgestaan door of meerdere chirurgijns die aanwezig moesten zijn. Een lijkschouwing vond plaats bij een ongeluk, bij voorbeeld dood door verdrinking, zelfmoord of bij moord. In de rekeningen over de jaren 1658-1671, 1676, 1680, 1682, 1684, 1686, 1688, 1691-1692, 1702, 1709, 1715, 1722-1723, 1736, 1744-1745, 1749-1750, 1753-1754, 1756, 1759-1760, 1763-1766 heb ik geen vermeldingen aangetroffen die voor dit artikel in aanmerking komen. Doordat achteraf een rekening over een bepaald omslagjaar werd opgesteld, is het dus gebruikelijk dat uitgaven van latere datum in een rekening werden opgenomen. Zo vinden we dus in rekening 'X' uitgaven voor handelingen, leveranties en dergelijk die drie tot vier jaar later plaatsvonden. De rekeningen over 1672-1673 ontbreken. Kortheidshalve verwijs ik naar *Stukken en Brokken III* voor meer informatie over de taken en geschiedenis van het gemenelandsbestuur van Buren.

Rekening 1672	Visitatie van het lijk van de op 10 september 1676 te Zoelmond doodgestoken de leidekkersknecht Jeurien .
Rekening 1675	Jan Wijnantsen pleegde een moord op Pieter Davits van Brummelen .
Rekening 1677	Visitatie op 5 maart 1681 van het lijk van de verongelukte Jan Rutten te Beusichem. Visitatie van het lijk van de aan de Heeresdijk te Zoelmond verongelukte Jacob Jansen .
Rekening 1678	Visitatie van de op 27 mei 1682 aan het Beusichemse Veer verongelukte Jan Huijbertss .
Rekening 1679	Visitatie van het lijk van de verongelukte Hendrick Rijcken .

Rekening 1681 Visitatie van het lijk van de doodgefallen knecht van de leidekker **Claes Hendricksen**.

Rekening 1683 Doodgeslagen **Rijck van Schaijck**.

Rekening 1685 Visitatie van het lijk van een kind van **Jan Antonissen** te Buurmalsen.
Op 17 mei 1689 visitatie van het lijk van het verdronken kind van **Beerent Moors**.

Rekening 1687 Visitatie op 20 oktober 1690 van het lijk van de **verdronken Jan Sweeren** te Beusichem.

Rekening 1689 Op 27 mei 1693 te Beusichem verdronken een kind **van Hendrick Hotson**.

Rekening 1690 Tijdens een tempeest verdronken in de Korne nabij de Crommen Elleboog in de nacht van 13 op 14 november 1693 **Willem Couris** en **Jan van Meeteren**.

Rekening 1693 In 1697 buiten de poort van Buren dood gevonden jongman **Emonts Aarts van Soelen**, die men vertrouwde van de mestwagen te zijn gevallen.

Rekening 1694 Op 24-12-1697 voor de stad Buren in de Ackerse wetering in het ijs verdronken **Quirijn Gijsbertss**, jongman van Zoelen.
Op 11 juni 1698 in de sloot voor het ouderlijke huis te Asch verdronken een drie jarige zoon van **Dirck Jansen**. Op 11 juni op het kerkhof van de St. Catharinakerk te Asch begraven.
Op 26-2-1698 te Beusichem in het Meer verdronken **Willem Steck**.

Rekening 1695 In november 1698 verhing de echtgenote van **Rembout Cornelissen** zich te Tricht, waarbij er geruchten werden verspreid dat het om een moord ging.
Visitatie van een door onvoorzichtigheid gestorven kind van de dominee **Hermkhuijsen**. Op 27 september 1698 in of bij de St. Catharinakerk te Asch begraven.

Rekening 1696 Visitatie van het lijk van de verdronken knecht van **Arien Vinck**.

Rekening 1697 In 1699 binnen Tricht een bedelaar doodgestoken.
In oktober 1695 door **Claas Janss van Rijnberk** 's nachts in Zoelmond **Wouter Huijbertss** doodgeslagen.

Rekening 1698 Op 21 juni 1702 te Tricht verdronken een kind **van Cornelis Wouters**.

Rekening 1699 In april 1703 in Mariënwaard doodgeslagen de te Tricht wonende **Jan Kievit**.
In lente 1703 in Tricht verdronken de **timmerman Wessel Bastiaansz**.
In Tricht een landloper doodgeslagen. Dezelfde als vermeldt in de rekening over 1697?

Rekening 1700 In april 1704 werd door het afgaan van een pistool in de hand van de zoon van de schoolmeester de zoon van **Evert Reijerse Kemp** gewond die kort daarna overleed.
Op 23 november 1703 te Tricht verdronken een kind van **Hendrikje Otten**.

Rekening 1701 Visitatie van het in de sloot in Water Beusichem verdronken kind van **Jan Gijsbertse**.
Visitatie van het lijk van **Simon de Jong**, inwoner van Buren. Was dood gevonden als gevolg van de kou - 'op staande voet gestorven' - op de Lingedijk tussen Buren en Buurmalsen.

Rekening 1703 Opnieuw vermelding van de visitatie van het lijk **van Simon de Jonge**.
Opgegraven te Beusichem onder de Esterke een kind van **Jacomijn Prijs** en herbegraven 9 oktober 1703. De moeder werd op 3 december wegens moord opgehangen.
Visitatie van het lijk van **De Kemp**, zie rekening 1700.

Rekening 1704 Visitatie van het lijk van **Rijk Sas**.
Op 4 juli 1708 te Asch verdronken een twee à driejarig oud dochttertje van **Aalbert de Vaal** en **Dirckjen Gerrits van Maurick**. Men hoorde het kind schreeuwen, het werd nog levend uit de sloot gehaald maar overleed in het ouderlijke huis. In het artikel over de begrafenissen te Asch niet terug te vinden, wel dat haar vader op 25 juli op het kerkhof aldaar werd begraven.

Rekening 1705 Op 15 augustus 1708 bleef in Erichem tijdens het maaien van het koren dood **Willem Hendrikse van de Water**, dienstknecht van **Jenneke Does**.
Op 27 oktober 1706 te Beusichem dodelijk verwond **Geertruijd Savorel** door haar echtgenote **Aper Herweijer** en overleden in het hospitaal te Utrecht.

Rekening 1706 Visitatie van het lijk van het in 1710 te Asch verdronken kind van **Jan van Meeteren**.

Rekening 1707 Op 4 maart 1711 op Zoelmond achter het boomgaardje **van Dirk Cnobbout** een lijk opgevist.
Op 23 maart 1711 bij de Aalsdijk verdronken **Jan Jelisse**, inwoner van Buren.
Op 2 juni 1711 te Tricht verdronken een kind **van Goossen van Utrecht**.

Rekening 1708 Begravenis van een verdronkene te Beusichem.
Op 16 juni 1712 voor de stad Buren verdronken **Johannes Jansse Croij**, onmondig zontje van **Jan Evertse Croij**.

Rekening 1710 Op 28 april 1714 in Tricht doodgestoken **Hendrik Visser**, soldaat of cadet bij de compagnie van kapitein **De Lille**.
 Visitatie in 1714 van het lijk van **Cornelis Coedam**, die in januari was verwond.

Rekening 1711 Visitatie lijk van **Gerrigje van Maarsseveen**, echtgenote van oudscheiden **Cornelis van Soelen**. Lijkschouwing op 12 juli 1715 ten huize van **Cornelis van Soelen de Jonge**.
 In 1714 te Tricht **Cornelis Coedam** dodelijk verwond door zijn stiefzoon **Tonis van Rosmalen** en na enkele dagen overleden aan zijn verwondingen. Lijkschouwing op 2 juli.
 In de voorwinter van 1715 twee zonen van **Hendrik Gelein** te Buurmalsen onder het ijs verdronken.
 In juli 1715 te Tricht een kind van **Gijsbert Meertense** in de Linge verdronken.
 Visitatie op 15 maart 1714 van het lijk van de in Beusichem ‘schielijk’ dood gebleven **Gerrit van Beek**.
 In 1715 bovendien te Buurmalsen verdronken de zuster van dominee **Beens**.

Rekening 1712 Op 2 februari 1716 door **Johannes de Jong** te Ach dodelijk verwond **Laurens Verkuijl**.
 Visitatie van het lijk van de te Tricht verdronken **Arien de Zeeuw**.

Rekening 1713 Visitatie in november 1709 van het lijk van de te Tricht overleden **Huijbert van Santen**.
 Visitatie in juni 1716 van het lijk van het te Tricht verdronken kind van **Rutger van Kesteren**.

Rekening 1714 Visitatie op 19 december 1717 te Beusichem vermoord **Willem Janse** den Timmerman, gevonden in de dreef van de vrouw van **Engelrooijen** [Huis Engelrode].

Rekening 1716 Op 12 januari 1720 op de Platteweg in het Malsense veld dood gevonden het lichaam van **Christiaan Freem** ook wel genaamd den [ouden] Engelsman en vervoerd naar Zoelmond.
 Visitatie op 27 februari 1720 van het lijk van **Kobes Janse Backer** te Beusichem.
 Op 7 juli 1720 te Buurmalsen doodgestoken **Peter van Woerkom**.
 Visitatie op 11 juli 1719 van het lijk van **Cornelia de Kruijf**, echtgenote van **Berent van Schonevelt**, die zich zelf te Buren had opgehangen. Haar broer woonde in Zaltbommel.
 Visitatie op 27 februari 1720 van het te Beusichem op de Kil verdronken zoontje **Johannes van Jacobus van der Lingen**. In de kwitanties is sprake van **Johannes** c.q. **Jacob van Pothuijsen**
 Op 29 januari 1720 's morgens achter haar vaderlijke huis tussen de stad en het kasteel in de put dood gevonden **Niesken van Steenis**, dienstmaagd bij de heer **Wijnpars/Van de Wijnpersse** te Leerdam.

Op 20 mei 1720 verdronken in de Linge onder Erichem **Dirk Jansse**, knecht bij **Van Vulpen**.
 Op 11 oktober 1719 kwamen twee kinderen om toen een huis in Beusichem afbrandde.

Rekening 1717 Op 30 september 1720 te Beusichem verdronken **Gijsbert van Werckhooven** of de Snijder.
 In mei 1721 in Beusichem een overleden passagier begraven.
 Verder sprake van een verdronken kind.

Rekening 1718 Visitatie van het doodgevallen lijk van **Jan Otten Verkerk**.
 Overlijden van een arme schaapsjongen.

Rekening 1719 Visitatie in 1723 van het lijk van **Cornelis van Doesberg**.
 Visitatie van het lijk van der vermoorde **Fredrik Sterlincx**.
 Visitatie van het lijk van het verdronken kind van **Willem Hoornbeek**.

Rekening 1720 Visitatie van het lijk van **Dirk Gerritse van Maurik**.

Rekening 1721 In 1725 binnen Erichem verdronken een kind van **Jeelis** arbeider genaamd **Jan de Amptman**.
 In 1724 op de weg naar de stad Buren dood gevonden een kind.
 Betrof een ontijdige vrucht van de echtgenote van een zekere arbeider.

Rekening 1723 In augustus 1726 in Tricht een kind verongelukt.
 In oktober 1725 (1726?) te Beusichem in een sloot verongelukt een metselaar, afkomstig uit Culemborg.

Rekening 1724 Op 16 augustus 1727 te Beusichem verongelukt de knecht van **Aart van Buisichem**.
 Op 25 juli 1728 te Beusichem verongelukt **Dirk van Muijswinkel**.
 Visitatie in juni 1728 van het lijk van de te Tricht verongelukte **Rijk van Rijnberk**.

Rekening 1725 Visitatie van het lijk van het verongelukte kind van **Jan van Ingen**.
 Visitatie van het lijk van de echtgenote van **Hendrik van Ewik**.
 Visitatie van het ‘doodgevallen’ lichaam van **Pieter Verkerk**.
 Sprake van een moord door **Berent Gerritss van Beek** op **Dirk van Muijswinkel**, zie ook de rekening over 1724.

Rekening 1726 Visitatie van het lijk van **Aart Geurtss van Cuijlenborg**.
 Visitatie in augustus 1729 van het lijk van **Jerephaas Verlee** (verongelukt te Tricht).
 Visitatie van het lijk van de weduwe **Van Trigt**.

Rekening 1727 Op 6 november 1730 in het water verdronken de gerechts-bode van Tricht.
 Op 9 maart 1731 te Buurmalsen verdronken het kind van **Gijsbert van Spanjen**.
 Visitatie op 5 oktober 1730 van het lijk van **Lijsbet Boumons**.

- Rekening 1728 Manslag door **Johannes Jansen van Hemert** op zijn stiefvader **Hendrik van Suijlighem**.
In januari 1732 verongelukt in de Kil te Beusichem het zoontje van **Jan van den Bijjaart**.
- Rekening 1747 Het lijk van een verongelukte werd van het Zandpad naar het huis van **Jan van den Brink** vervoerd.
Visitaties van het lijk van een onbekende verdronken man en het lijk van de verongelukte **Nieuwpeerd van Tiel**.
- Rekening 1748 Visitaties van de lijken van **Teunis van Mourik** en een passagier, beiden verongelukt.
- Rekening 1751 Visitaties van het lijk van het kind van **Baltus van Est**.
- Rekening 1752 Visitaties van de lijken van het **Roeloff van Soelen, Klaas van Beusighem** en het kind van **Baltus van Est**.
- Rekening 1755 Visitaties van het op het Beusichemse Veer verongelukte dochtertje van de weduwe **Van Deeventer** en de te Asch in mei 1759 verdronken **Jan Kalkoven**.
- Rekening 1757 Visitaties van de lijken van **Jeremias van Suijlighem** te Buurmalsen, het kind van **Gerrid Sprong** te Tricht, de meid van **Wouter van Malsen** te Erichem, allen verdronken en de op de Klepperheijde neergeslagen **Johannes Zwart**.
- Rekening 1758 Visitaties van de lijken van **Cornelis van Meeteren** en **Gijsbert van Udem**.
- Rekening 1761 Visitatie van het lijk van **Hannis van Lochem** onder het gerecht van Beusichem en Zoelmond.
- Rekening 1762 Visitaties van vier verongelukten. In ieder geval een hiervan was **Willem Coeruijs**. Diens naam werd ook vermeld in de rekening 1767.
- Rekening 1767 Visitatie van het lijk van de verdronken **Willem Courius**.

Afzender
NGV afdeling Betuwe
Achterstraat 22
4054 MT Echteld

Bronnen

- Maanen, R.H.C. van. “De rekening van het gemeland van Buren over 1716 Ook voor genealogen een belangrijke bron”, *Stukken en Brokken III*. 2000, p. 39-61.
- Archief van het gemeland van Buren 1592-1837 inv.nrs. 128 en verder. . (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Geldermalsen). Vermoedelijk per 1-1-2003 zal dit archief worden overgebracht naar de vestiging van het Waterschap Rivierenland in Tiel.
- Berghuijs, N. “St. Catharinakerk te Asch. Verzamelde begraafgegevens”, *Mededelingen Historische Kring West-Betuwe*, 24^e jaargang, nr. 3, december 1996, p. 34-43.